

ja: a jajgatva szenvedő ellenzéki sztrájk helyébe, a megadással szenvedő ellenzéki sztrájk lépett. A rendbontás és parlamenti zenebona révén kicsikart számkivetés helyett, az önként és méltóságteljesen végbemenő számkivetés: lényegében ez a parlamenti helyzetet nem változtatja meg. Az ellenzéki pártok távolmaradása, az üresen ásitó ellenzéki padsorok látványa, szomorúan emlékeztet arra, hogy még mindig áthidalhatatlan szakadék tátong a többség és a kisebbség fölfogása közt.

A többség rátette a kezét az eke szarvára s nem fordul többé vissza. Ha a csöndes ellenzéki hadviselés valóban a jobb belátás felülkerekedése, örül ennek is, bár azt a parlamenti béke helyreállása szempontjából csak fellépésnek és félmunkának tartja.

Ha azonban ez a csöndes és komoly magaviselet csak taktikázás; ha brutális és kiméletlen ellenzéki rohamok álarca; ha csak — a sztrájkjal és az utcával szemben — a felelősség alól való kibujásnak, vagy a felelősség áthárításának a kísérlete; ha, szóval, cselszövő szándék s róka-elme s nem politikai okosságnak és a politikai magabizalomnak egészséges ösztöne sugallta: a kormányt és a többséget a maga helyén találja az ellenzéknek minden taktikai átnyergelése s minden esetleges páfordulása. Meglepetések a többséget nem érhetik. Megvivja harcát, akár a geni egyezség szabályainak a betartásával támadnak rá ellenfelei; akár a vadon fiainak minden kiméletlenségével és minden fortélyával.

Arra a kérdésre keressük a feleletet, vajjon mi lett volna, ha az ellenzék elvi deklaráció helyett újból a botrány és erő-

szakosság eszközeit vonultatja föl? Megakadályozhatta volna a választójogi javaslat tárgyalását és törvényerőre emelkedését? Apponyi Albert gróf beszédéből való a válasz:

— Ha a t. urak (kormány és a munkapárt) a mi figyelmeztetésünk ellenére is arra határoznák magukat, hogy tényleg saját körükben ellenzék nélkül tárgyalják le és viszik keresztül ezt a javaslatot: *nagyon jól tudom, hogy nekünk nincs módunkban ezt megakadályozni.*

Szóval, a kormány és a parlamenti többség helyzete és céljai szempontjából közömbös, hogy a koalíció az ünnepies deklaráció és csöndes elvonulás taktikáját követte s nem ismételte meg a régebbi botrányos jeleneteket.

Fontos ez a taktika csak magának az ellenzéknek a szempontjából volt. A vezérek helyes érzékére és óvatosságára vall, hogy így választottak. *Mindenük veszendőben volt s ma megmentették, amit még megmenteni lehetett.* Erőszakoskodás, botrány, dulakodás a szociálista munkásságot is meggondolatlanságra ragadja, így pedig elmaradt az általános sztrájk is, amelyért — Lukács László miniszterelnök a nemzeti munkapárt értekezletén mondott nagyszabású beszédében újlag hangsúlyozta — a felelősség egyesegyedül őket terhelte volna.

A megnyugvás pedig, amelyet Apponyi a választójogi törvény életbeléptetése és alkalmazása idejétől is elvitat, *már most elkövetkezett s a nagy reform tárgyalásának és törvényerőre emelkedésének akadályai nincs.*

A város új középületei.

— A második városháza. — Az új kórház.
— A tűzéraktanya. — A vásárcsarnok.
— A fogadalmi templom. —

(Saját tudósítónktól.) Bármennyire is egyensúlyban van a város pénzügyi mérlege, tagadhatatlan, hogy a mostani gazdasági helyzet súlyos kihatással van a város középítkezésének fellendülésére. A városházán nem hiányzik sem a jóakarát, sem a vállalkozási kedv s ha a gazdasági viszonyok és a pénzügyi helyzet engedné, úgy egy-két év alatt egész sereg újabb monumentális középület diszitené Szegedet. A tervbe vett középítkezések pedig nagyrészt olyanok, amelyek halaszthatatlanok immár és elodázásuk mindenképpen káros a városra. Remélhető azonban, hogy rövid időn belül mégis tető alá fognak kerülni ezek a nagyszabású középületek vagy legalább is, az új kórháznak, a második városházának, vagy a vásárcsarnoknak föl kell épülnie akkor is, ha a 27 millió kölcsön hosszú évek kérdése lesz.

Itt van mindjárt a második városháza ügye. Egy olyan égető kérdés ez, amelynél talán csak az új kórház a fontosabb. A második városházát már régóta sürgetik, a mérnökség már terveket is készített, a tanács azonban — pénz hiányában — nem merte még a közgyűlés elé vinni a dolgot. Pedig elsősorban a tanács és a tanácsnak alárendelt hivatalok érzik legjobban egy második városháza szükségességét. A publikum legfőlebb bosszankodik, hogy három külön bérpalotába kell mászkálnia, ha valami hivatalos ügyét elintézni akarja. Néhány nap előtt Tóth Mihály főmérnök egy általános jellegű jelentést adott be a tanácshoz, amelyben szóvá tette a második városháza ügyét. A főmérnök multhatatlanul szükségesnek mondja a második városháza fölépítését, mert a bérház mostani berendezésével, termeinek elosztásával egyáltalán nem alkalmas hivatalos helyiségek céljaira. De egészségtelenek is ezek a helyiségek, mert túlszűfoltak, rossz levegőjűek, egészen kis szobákban két-három ember szorul össze a munkában, sőt van

hogy Éva olyan szép lenne, mint Matild. Ezért nem is tudtam köztük választani.

Péter: De nyilvánvaló, hogy inkább Matildhoz vonzódtál.

Elek: Ez csak természetes. Minden férfiban megvan az az ősi vonás, hogy leginkább a szépség vonzza.

Ottó: Ez az én elméletem is.

Elek: Matild közömbösnek, szőfukarnak, hidegnek, jelentéktelen szelleműnek látszott. Egyszerűen szép volt és semmi más. Ragyogott és vonzott, mint a csillagok. Nem tett semmi erőfeszítést, hogy tessen. Anélkül is mindenkinek tetszett. Nekem is.

Ottó: Még mindig nekem van igazam.

Elek: Éva viszont bár nem volt szép, megvesztegetően jó tulajdonságai voltak. Szellemes, élénk, kedves, vidám volt. Jobban meg is értett engem, mint Matild. És gyakran gondolkodtam afelől, hogy ne válasszam-e inkább Évát. Mert a Matild szépsége egyszer csak elmúlik és azzai megszűnik egyetlen vonzóereje és erőssége is. Éva okossága és kedvessége azonban addig fog tartani, a míg csak él.

Ottó: És az örök problémát úgy oldottad meg, ahogy mindenki tenné. Elvetted a szép nőt és ülni hagytad az okosat.

Elek: Igaz, igaz, hanem...

Péter: Hanem?

Elek: Hanem előbb az történt, hogy Évát elvette feleségül egy ur, aki gyorsabb elhatározásra tudott jutni, mint én. Matildot csak akkor vettem el feleségül, amikor Éva már férjnél volt és habozásom, választani nem tudásom magától megszűnt.

Ottó: Ha nem épp feleséged önagyságáról volna szó, kérdeznék tőled valamit.

Elek: Sejttem, hogy mit akarsz kérdezni. Megbántam-e, hogy nem vettem el feleségül az okos Évát, hanem helyette a szép Matildot?

Péter: Elvégre erre igazán nem tartozol felelni.

Elek: De felelek. Öszintén megvallom, hogy csalódtam a feleségemben.

Ottó: Szép az őszinteség, de...

Elek: Igenis csalódtam a feleségemben.

Mennél jobban megismertem, annál jobban láttam, hogy nem afféle „hideg márványszépség”, amilyenek leánykorában mutatkozott, hanem meleg, jószívű, érzelmes nő. Mennél többet beszéltem vele, annál nagyobb meglepetéssel fedeztem föl, hogy okos, szellemes ötletei vannak. Ha nem is hasonlíthatom Madame Récamierhoz, de annyi szelleme és bölcsesége még mindig van, amennyi ahhoz kell, hogy valaki jó feleség, kitűnő anya, bölcs háziasszony legyen. Mindent összevéve azt mondhatom, hogy a feleségem okos és szellemes nő, holott leánykorában inkább afféle üres, tartalmatlan léleknek látszott.

Ottó: Szóval kellemesen csalódtál.

Elek: De még milyen kellemesen! És gondolhatod, hogy ezt nem is titkoltam el a feleségem előtt. Amikor elmondtam neki, hogy mit gondoltam róla, mielőtt feleségül vettem, elmosolyodott és némi habozás után leleplezéssel állt elő. Így szólt hozzám...

Péter: Halljuk, halljuk!

Elek: „Minthogy Évát — mondta a feleségem — már férjhez adtuk, most már elmondhatom, miért látszottam én leánykoromban olyan közömbös, hallgatag, mondjuk ki kereken: ostoba nőnek. A szüleim, mint általában a gondos szülők, csakhamar észrevették, hogy Évát a férfiak nem tartják szépnek, talán azért, mert hozzám képest csakugyan nem volt szépnek mondható.

„Évánál tehát ellensúlyozni kellett valamivel azt, amit a természet megtagadott tőle és ettől a pillanattól fogva hallgatagon vagy nyíltan, már nem emlékszem, megállapodott

a család abban, hogy Éva, ha nem is szép, de rendkívül szellemes és kedves leány. Bármint mondott Éva, az ötlettől sziporkázott, azon mindenki nevetett, abban mindenki gyönyörködött.”

„A családukba, ismerőseinkbe, egész környezetünkbe valósággal szuggerálták azt az érzést, hogy Éva szellemes, okos, kedves, ötletes, vicces leány. Én a világ legnagyobb, legtalálóbb bölcseségeivel vagy legfinomabb szellemességével állhattam volna elő, senki sem vett volna róluk tudomást. Hiszen szép voltam, ez elég volt nekem, egyébre nem volt szükségem. A kedvesség, okosság, jószág szerepét tehát át kellett adnom Évának és ezt az áldozatot testvéri szeretetből meg is hoztam. Végül már magam is elhittem, hogy szép, de ostoba vagyok.”

„A szüleim nem engedték, hogy magasra nőjőn az önérzetem. Mindig azt mondták nekem: Egy nőnek nem kell túlságosan okosnak lenni, mert a férfiak nem szeretik, ha feleségük okosabb náluk. Valósággal rábeszéltek, hogy keveset szóljak, csak szép és buta legyek...” Így szólt a feleségem.

Péter: És már ebből is látszik, hogy milyen ötletes asszony önagysága.

Ottó: A szülei pedig egyenesen elragadó. Nem kedves dolog, hogy a szülők helyrehozzák a jó Isten művét és a vonzó tulajdonságokat testvériesen megosztják a két leány közt!

Elek: Még azt is el kell mondanom, hogy a sógorom sem járt rosszul Évával. Igaz, hogy kiderült, hogy Éva, a sógornőm nem olyan veszedelmesen szellemes, de viszont, amióta asszony, napról-napra szebb lesz, mintha csak kikerült volna abból az árnyékból, amelyet a nővére szépsége vetett rá. A sógorom is jól járt, én is jól jártam.

Ottó: End is well, all is well.